

Joris Lehr speelt:

De
nieuwe
kieren
van de
keizer

Lesbrief voor de voorstelling
De Nieuwe Kieren van de Keizer

door
Joris Lehr

Inhoud

1. Over Hans Christian Andersen
2. Het verhaal
3. Thema: Durven zeggen wat je ziet
4. De speelstijl van theatergroep Dolle Maandag
5. De verteller
6. Vooraf
7. Kijkvraag
8. Vraaggesprek na de voorstelling
9. Zelf spelen

(Benodigheden voor de les, een hoed en een paar handschoenen)

1. Over Hans Christian Andersen:

Hans Christian Andersen werd geboren in 1805 en groeide op in Odense, Denemarken. Zijn vader was schoenmaker en overleed toen Hans Christian 11 jaar oud was. In zijn vroege jeugd speelde hij graag met zijn poppenkast. Hij wilde graag acteur worden, maar werd niet aangenomen bij de theaterschool.

Zijn opleiding kreeg hij aan een school voor armen, totdat hij op 17-jarige leeftijd via vrienden een beurs kreeg voor een goede school. Op deze laatste school werd hij veel gepest door leraren en leerlingen. Andersen stond bekend als een verlegen en stil persoon, niet goed in de omgang met anderen. Daarom wordt gezegd dat Het lelijke eendje een autobiografisch sprookje is; hierin wordt een lelijk eendje een mooie zwaan, zo ook in het echte leven van Andersen: de 'zwakkeling' wordt een beroemd schrijver.

2. Kort het verhaal

Er was eens een ijdele keizer die zich wel zeven keer per dag verkleedde. Toch gingen zelfs de duurste kleren hem vervelen. Tot er een wever kwam met een heel bijzondere stof. Een stof die zo uniek was dat domme mensen hem niet konden zien.

Dat heb je met dingen van hoog niveau, zei de wever, daar heb je oog voor nodig. De keizer was verrukt en liet een kostuum maken voor de grote parade. Tot zijn grote schrik kon de keizer de kleren niet zien, maar hij zweeg.

Ook de raadsheer zag niets, maar zei dat het prachtig was. De grote dag breekt aan en de keizer paradeert trots door de straten. Wie durft hem de waarheid te vertellen?

3. Thema: Durven zeggen wat je ziet (en zeggen wat je van iets vindt)

Tegenwoordig is "De nieuwe kleren van de keizer" of "de kleren van de keizer" een vaak gebruikte uitdrukking voor een dwaze gewoonte of beslissing, die iedereen afkeurt, maar waartegen niemand protesteert uit angst om tegen zijn leiders of de groep in te gaan.

4. De speelstijl van theatergroep Dolle Maandag

In de theatervoorstellingen van Dolle Maandag staat de verbeelding van de toeschouwer centraal. Dat betekent dat er geen uitgebreide decors of kostuums worden gebruikt maar eenvoudige voorwerpen.

In De Nieuwe Kleren van de Keizer zijn dat twee rode handschoenen en een bolhoed.

Eén persoon verteld het hele verhaal. In De Nieuwe kleren van de Keizer speelt Joris alle personages. Hij verkleedt zich niet tussendoor, maar door zijn stem te veranderen, de handschoenen of hoed te gebruiken of net even anders te gaan staan of lopen, is het verhaal toch duidelijk te volgen en worden jullie meegenomen in het verhaal.

5. De Verteller

Joris Lehr maakt al 25 jaar theater. Hij studeerde in Brussel aan een internationale theaterschool en heeft al in veel landen gespeeld. Sinds 2010 maakt Joris solo voorstellingen. Onder andere geholpen door de Amerikaanse regisseur George Isherwood. Meer voorstellingen en trailers zijn te vinden op: www.dollemaandag.nl

6. Vooraf

Het is handig om de kinderen voor te bereiden op wat ze gaan zien. Soms gaan ze naar een andere school om samen met andere kinderen te gaan kijken.

Of de kinderen gaan naar een theater. Dan is het zeker goed om hier vooraf iets over te vertellen, te vragen. "Wie is er wel eens naar theater geweest? Wat heb je toen gezien?"

Vertel in het kort waar het verhaal over gaat.

- Wees max. 15 en min. 5 minuten voor aanvang aanwezig. Tenslotte kan het zijn dat er jassen opgehangen moeten worden, u de weg in een andere school moet zoeken enz.

- Zorg dat de kinderen vooraf naar de WC zijn geweest en vertel ook dat dat tijdens de voorstelling niet kan.

- Snoep en drinken horen niet tijdens de voorstelling.

Praten is niet alleen vervelend voor de verteller, maar ook voor de kinderen die wel aandachtig zijn. (lachen en reageren op de voorstelling mag natuurlijk wel!)

- Theater is geen TV of DVD, je kunt de verteller niet op pauze zetten en je kunt ook tussendoor niet even wat anders gaan doen.

- Als er ouders meegaan, overleg dat vooraf met de verteller of de ouders welkom zijn.

Ouders zitten niet bij de kinderen, maar achteraan. Mobiele telefoons zijn uit en de regels voor de kinderen gelden ook voor de ouders.

- Indien u foto's wilt maken, overleg het met de verteller.

Als de voorstelling is afgelopen wordt er geklapt om de verteller te bedanken.

De kinderen verlaten rustig, op aangeven van de leerkracht de zaal. In het theater is het verstandig te wachten tot het zaallicht aan is.

Controleer bij vertrek of er geen spullen zijn achtergebleven.

7. Kijkvraag voorafgaand aan de voorstelling

Kijk goed naar het verhaal, welke figuren zie je allemaal?

-Rover (die ook het verhaal verteld)

-Zijn Vader

-Lela (de straatartiest)

-Bonaparte de bok

-Een soldaat op een paard

- De Keizer
- De raadsheer
- De mestkever
- De Adelaar

(er zijn ook nog een aantal kleinere rollen die worden uitgebeeld zoals bijvoorbeeld de lijfarts, plaswacht, de graaf van Rocquefort, de hofdame en het kind in het publiek)

In het verhaal zit een verhaal dat Rover aan de keizer vertelt, hoe heet dit verhaal?

- De adelaar en de mestkever

8. Gesprek na de voorstelling aan de hand van vragen

- Wat vond je van de voorstelling?
- Wat heb je gezien, kon je het verhaal volgen?
- Wie weet wie het verhaal vertelde? (*Rover, de zoon van de wever*)
- Wat wilde de Keizer? (*Hij wilde een nieuw kostuum. Hij wilde dat Rover een kostuum voor hem maakte*)
- Wat ging er mis? (*Het kostuum dat Rover maakte mislukte*)
- Welk plannetje bedacht Rover? (*Hij liet de keizer geloven dat er een kostuum was terwijl er niets was*)
- Wie zou in de toekomst de kostuums van de keizer maken? (*De vader van Rover*)
- Heb je zelf wel eens een situatie meegemaakt waarin je een andere mening had dan de groep, je ouders of je juf/meester en dat je zei wat je vond?

9. Zelf spelen

De acteur speelde steeds verschillende rollen.

Waarom kon je zien dat hij iemand anders was?
(Door houding, stem, en het gebruik van de handschoenen en de hoed.)

Ruimte Speellokaal.

Opstelling

Verdeel de leerlingen in groepjes over het speellokaal tijdens het repeteren van de oefeningen. Deel op het moment dat de leerlingen de scènes aan elkaar presenteren het speellokaal in een ‘speelvlak’ en een ‘publieksgedeelte’.

Spel opdracht

-Op welke manieren zou je de handschoenen en de hoed nog meer kunnen gebruiken?

Laat de leerlingen in viertallen drie tableaux (groeps standbeelden) bedenken waarin ze hun eigen verhaal vertellen met behulp van de handschoenen en/of hoed. Een tableau is als het ware een ‘live foto’ uitgebeeld door de leerlingen.

Terwijl ze minstens vijf seconden per tableau stilstaan, beelden ze een situatie uit door middel van lichaamshouding, gezichtsexpressie en gebruik van de hoed en de handschoenen. Hierbij spelen de leerlingen ieder een andere rol, waardoor de rollen samen een scène vormen, laat elk tableau kort tot leven komen, en sta weer stil.

Doordat de leerlingen drie tableaux maken – een begintableau, een midden- en een eindtableau – vertellen ze een verhaal in een notendop.

Loop langs de verschillende groepjes om hen te helpen de tableaux zo duidelijk en spannend mogelijk vorm te geven. Aan het einde presenteren de verschillende groepjes hun tableaux aan de overige leerlingen.

Afsluiting

Bespreek de tableaux na.

- Hoe werden de hoed en de handschoenen gebruikt?
- Wat vond je een mooi verzonden verhaal? Waarom?
- Welk verhaal was door middel van tableaux goed te volgen?
- Wat moet je doen om een tableau goed uit te beelden?

Veel spelplezier!